

اصول تریاژ بیمارستانی

(مبتنی بر تریاژ ESI، ویرایش چهارم)

۲۰۱۲

عنوان و نام پدیدآور: اصول تریاز بیماری‌رستانی (مبنتی بر تریاز ESI) / تألیف: (به ترتیب حروف الفبا) محمد افغلی مقدم... [و دیگران]؛
ویرایش و تنظیم: جواد سیدحسینی؛ با مقدمه حسین اصل سلیمانی.

مشخصات نشر: تهران: تیمورزاده طبیب، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص: جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۸-۰۴۷-۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: ۱۸th. ed., ۲۰۱۲ تألیف (به ترتیب حروف الفبا) محمد افغلی مقدم، هومان حسین نژادندانی، جواد سیدحسینی،

سیدحسینی دل‌رانی.

موضوع: تریاز (پزشکی)

موضوع: پرستاری اورژانس

شناسه افزوده: افغلی مقدم، محمد، ۱۳۴۹

شناسه افزوده: سیدحسینی، جواد، ۱۳۵۶، ویراستار

شناسه افزوده: اصل سلیمانی، حسین، ۱۳۳۸، مقدمه‌نویس

رده بندی کنگره: ۶۱۹/۷/۱۳۹۱ RCA

رده بندی دیویی: ۶۱۱.۶۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۲۰۸۵۹

تیمورزاده

www.teimourzadeh.com

نام کتاب: اصول تریاز بیماری‌رستانی (مبنتی بر تریاز ESI) ویرایش چهارم ۲۰۱۲

با مقدمه دکتر حسین اصل سلیمانی

تألیف: دکتر محمد افغلی، دکتر هومان حسین نژادندانی و همکاران

حروف نگاری، صفحه‌آرایی و پردازش تصاویر: پروین عینی

مدیر تولید هنری: الناز السادات صبوری

مدیر تولید فنی: مهندس مهدی علیخانی

مدیر تولید فنی و چاپ: محمد خاجی

ناشر: انتشارات تیمورزاده نشر طبیب

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

لیتوگرافی: باختر

چاپ: عقلمی

صحافی: نصر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۳۸-۰۴۷-۰

75000

سرویس مرکزی:

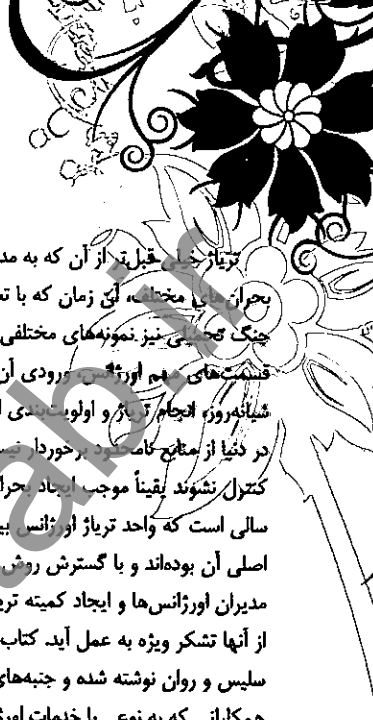
اخطار

خیابان کریمخان زند - نیش میرزای سیرازی - شماره ۱۱۱
طبقه سوم شرقی - کدپستی: ۱۵۹۷۹ - تلفن: (۰۲۱) ۸۸۸۰۹۰۰
دورنگار: ۸۸۸۰۹۸۹۸

کتابفروشی ۱۶۶:

بولوار کشاورز - ابتدای خیابان ۱۶ آذر (ضریب‌بازین تر از بولوار کشاورز)
شماره ۶۸ - کدپستی: ۱۴۱۷۹ - تلفن: ۸۳ ۳ ۲۱ - ۸۳
دورنگار: ۸۸ ۹۷ ۱۱ ۱۲

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان
مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ و قانون ترجمه و تکثیر کتابها، نشریات
و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۱۶ است. بازنویسی، خلاصه‌برداری
یا برداشت بخشی از متن، شکل‌ها و جدول‌های کتاب و انتشار آن
در کتابهای کتابخانه‌ای ترجمه، تألیف، خلاصه، آزمون یا نرم‌افزار
بدون اجازه کتبی از ناشر غیرقانونی است و موجب پیگرد قانونی
می‌شود.

تریاز خیل قبل از آن که به مدل کنونی در اورژانس بیمارستان‌ها اجرا شود، در تجارب نظامی و بحران‌های مختلف، این زمان که با تعداد زیادی مصدوم مواجه بوده‌ایم انجام می‌شده است. خاطرات زمان جنگ محلی نیز نمونه‌های مختلفی از تریاز مجروحان در بیمارستان‌های مختلف را نشان می‌دهد. یکی از قسمت‌های مهم اورژانس ورودی آن است که با افزایش روزافزون تعداد مراجعه‌کنندگان در ساعات مختلف شبانه‌روز، انجام تریاز و اولویت‌بندی از اهمیت دوچندانی برخوردار شده است. به‌طور حتم هیچ بخش اورژانسی در دنیا از منابع کاملاً مکرر برخوردار نیست و خیل عظیم مراجعه‌کنندگان برای دریافت خدمات، چنانچه با تریاز کنترل نشوند یقیناً موجب ایجاد بحران در بیمارستان و پایین آمدن کیفیت خدمات اورژانس می‌شوند. چند سالی است که واحد تریاز اورژانس بیمارستان امام خمینی تأسیس شده و نویسندگان این کتاب از مؤسسان اصلی آن بوده‌اند و با گسترش روش تریاز ESI به بیمارستان‌های دیگر کشور از طریق آموزش پرستاران و مدیران اورژانس‌ها و ایجاد کمیته تریاز کشوری، سهم به‌سزایی در گسترش این امر مهم داشته‌اند که جا دارد از آنها تشکر ویژه به عمل آید. کتاب حاضر حاصل تجربه‌های این عزیزان در حیطه تریاز است که با زبانی سلیس و روان نوشته شده و جنبه‌های مختلف تریاز را تر بر گرفته است. خواندن این کتاب را به همه همکارانی که به نوعی با خدمات اورژانس سروکار دارند توصیه می‌کنم.

دکتر حسین اصل سلیمانی

اولین مدیر گروه طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی تهران و رئیس پیشین دانشکده پزشکی

واژه تریاز شاید در هر رشته تخصصی پزشکی مفهوم خاص خود را داشته باشد و شاید ساده‌ترین مفهوم آن هدایت بیمار به محل مناسب جهت درمان باشد. آنچه در بخش اورژانس به نام تریاز شناخته می‌شود در حقیقت کامل‌ترین مفهوم تریاز است که به معنی اولویت دادن به درمان بیماران بر اساس شدت وخامت بیماری و میزان شلوغی بخش اورژانس است. گرچه ممکن است در اورژانس‌های خلوت و یا زمان‌های خلوت یک اورژانس شلوغ تریاز چندان کاربردی نداشته باشد اما لزوم وجود واحدی در ورودی اورژانس برای راهنمایی و ثبت اطلاعات اولیه بیماران از ضرورت‌های هر بخش اورژانس است. از راه‌اندازی تریاز به صورت سیستماتیک در بخش اورژانس بیمارستان امام خمینی تهران حدود سه سال می‌گذرد. به گواهی مطالعات انجام شده ایجاد تریاز به نحو مؤثری موجب ارتقای کیفیت و سرعت ارائه خدمات به بیماران بدحال شده است. به علت سادگی الگوریتم و عدم معین کردن محدودیت زمانی برای بیماران خوش‌حال و تطابق بیشتر با شرایط اورژانس‌های کشورمان که با رشد روزافزون مراجعه بیماران مواجه هستند، روش ESI برای تریاز بیماران انتخاب شد و پس از مطالعات گسترده در این زمینه و آموزش پرستاران اورژانس، در بیمارستان راه‌اندازی شد. بسته آموزشی تریاز ESI که به‌وسیله چهار نفر مدرس و به‌صورت کارگاهی طی ۴ تا ۶ ساعت ارائه می‌شد پس از یک‌سال تهیه شد و با توجه به استقبال بیمارستان‌های دیگر در تهران و بعضی از مراکز استان‌ها برای پرستاران هدف اجرا شد. از ابتدا بر این باور بودیم که ارائه این بسته آموزشی و راه‌اندازی تریاز در تمام بیمارستان‌های کشور به‌وسیله این گروه کوچک عملاً غیرممکن است؛ لذا کمیته تریاز کشوری در مرکز فوریت‌های پزشکی معاونت سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشکیل شد و پروژه تربیت مدرس تریاز در این کمیته کلید خورد و مقرر شد کل کشور در قالب قطب‌های آموزشی ۹ گانه تقسیم شده و تریاز ESI و چگونگی راه‌اندازی آن در اورژانس طی یک کارگاه ۲ روزه برای هر قطب به نمایندگان قطب‌ها آموزش داده شود. با توجه به نبود کتاب مرجع مناسب به زبان فارسی در حیطه تریاز، ایده تألیف کتابی در این زمینه از همان ابتدای تشکیل این گروه وجود داشت. کتاب حاضر حاصل تجربه‌های شخصی و

گروهی، و معالجات گسترده در تریاژ است که تقدیم خوانندگان می‌شود. مطالعه این کتاب هم برای پرستاران تریاژ و هم برای سایر گروه‌های مرتبط با اورژانس از جمله مدیران پزشکی و پرستاری و نیز مدرسان تریاژ، مفید خواهد بود. به دلیل اهمیت تریاژ در بحران، فصلی به این منظور در کتاب اختصاص یافته است. گرچه در نگارش و تصحیح این کتاب نهایت دقت به عمل آمده است، ولی از خطاهای احتمالی مبرا نیست و گروه نویسندگان از خوانندگان تقاضا دارند در صورت مشاهده، تذکر دهند. در پایان امیدواریم این کتاب مقبول نظر همکاران گرامی واقع شود.

گروه نویسندگان

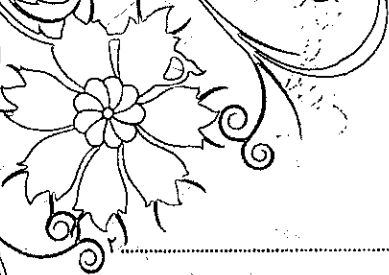
www.ketaboo.com

فهرست مطالب

فصل ۱: تاریخچه و مفاهیم اولیه	۹
فصل ۲: معرفی سیستم تریاز ESI	۱۹
فصل ۳: سطح ۲ تریاز ESI	۲۷
فصل ۴: تسهیلات مورد نیاز بیمارستان	۳۳
فصل ۵: نقش علایم حیاتی در تریاز به روش ESI	۳۹
فصل ۶: استفاده از الگوریتم ESI برای اطفال	۵۳
فصل ۷: تریاز، از ایده تا اجرا	۶۵
فصل ۸: آموزش در حیطه تریاز	۶۸
فصل ۹: پایش و پژوهش در تریاز	۷۶
فصل ۱۰: تریاز در حوادث غیرمترقبه	۸۶
فصل ۱۱: تمرین	۹۳
فصل ۱۲: ارزیابی	۹۹
ضمایم	۱۰۲
منابع	۱۰۳

- شکل ۱-۱. متعارب نظامی در تریاژ ۴
- شکل ۱-۲. شمای کلی الگوریتم ESI، ویرایش چهارم ۱۱
- شکل ۱-۳. ارزیابی درد به روش Visual Analog Scale ۱۶
- شکل ۳-۱. بررسی بیمار از نظر سطوح ۱ و ۲ تریاژ ESI ۱۹
- شکل ۴-۱. شمای کلی الگوریتم ESI، ویرایش چهارم ۲۸
- شکل ۵-۱. منطقه خطر علامت حیاتی ۳۳
- شکل ۷-۱. نمونه‌ای از یک فرم تریاژ طراحی شده بر اساس سیستم ESI ۶۳
- شکل ۱۰-۱. نمونه‌هایی از تجهیزات مورد نیاز برای تریاژ در صحنه و نمایی از سیستم تریاژ ۷۸
- شکل ۱۰-۲. نمونه‌ای از کارت تریاژ ۷۸
- شکل ۱۰-۳. الگوریتم تریاژ START ۸۰
- شکل ۱۰-۴. تقسیم بندی بیماران بر اساس تریاژ START و چگونگی برخورد با هر سطح ۸۱
- شکل ۱۰-۵. تریاژ به روش Jump START ۸۳
- پیوست ۱- الگوریتم تریاژ ESI و توضیحات تکمیلی بر اساس سطوح تصمیم‌گیری D تا A ۹۹
- پیوست ۲- نمونه فرم تریاژ طراحی شده بر اساس سیستم ESI ۱۰۱

- جدول ۱-۱. محیط‌های مختلف بحران، منابع و روش‌های تریاژ..... ۲
- جدول ۲-۱. مثال‌هایی از اقدامات نجات‌دهنده حیات در مقابل اقدامات غیر نجات‌دهنده حیات..... ۱۲
- جدول ۲-۲. مثال‌هایی از بیماران سطح ۱ تریاژ ESI..... ۱۴
- جدول ۴-۱. مثال‌هایی از تسهیلات مورد نیاز بیماران بر اساس تریاژ ESI..... ۲۹
- جدول ۴-۲. مثال‌هایی از بررسی تسهیلات در تریاژ..... ۳۲
- جدول ۵-۱. کاربرد علایم حیاتی در ESI..... ۳۵
- جدول ۵-۲. محدوده خطر علایم حیاتی در اطفال..... ۳۶
- جدول ۵-۳. معیارهای تب کودکان در سیستم ESI..... ۳۶
- جدول ۶-۱. یادآورهای شرح حال اطفال..... ۴۴
- جدول ۶-۲. مثال‌هایی از شرایط سطح یک تریاژ ESI..... ۴۷
- جدول ۶-۳. مثال‌هایی از شرایط احتمالی سطح ۲ تریاژ ESI..... ۴۸
- جدول ۶-۴. مثال‌هایی از مواردی که در کودکان نیاز است ساندیون انجام شود..... ۴۹
- جدول ۶-۵. مثال‌هایی از سطح ۵ تریاژ ESI..... ۵۰
- جدول ۶-۶. مثال‌هایی از تریاژ ESI در کودکان ترومایی..... ۵۰
- جدول ۶-۷. مثال‌هایی از بیماران روانپزشکی اطفال و سطوح تریاژ ESI..... ۵۲
- جدول ۷-۱. دلایل نیاز به راه‌اندازی یا اصلاح سیستم تریاژ..... ۵۴
- جدول ۷-۲. نیازهای قسمت تریاژ برای بررسی و درمان..... ۵۹
- جدول ۱۰-۱. مثال‌هایی از بیمارانی که بر اساس تریاژ SAVE از مراقبت در صحنه حادثه سود می‌برند..... ۸۴